

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2017 елның 17 апрелендә
кабул ителде

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы (алга таба – Ижтимагый палата) Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, жирле үзидарә органнары, дәүләт һәм муниципаль оешмалар, федераль законнар нигезендә Татарстан Республикасы территориясендә аерым гавами вәкаләтләрне башкаручы башка оешмалар эшчәнлегенә ижтимагый контрольне гамәлгә ашыру максатларында дәүләт сәясәтен булдырганда һәм гамәлгә ашырганда гражданның ихтыяжларын һәм мәнфәгатьләрен исәпкә алу, гражданның хокукларын һәм ирекләрен, коммерциягә карамаган оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау максатларында Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче Россия Федерациясе гражданның (алга таба – гражданин) һәм һөнәри, социаль төркемнәрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен белдерү һәм яклау өчен булдырылган, эшчәнлекләрен Татарстан Республикасы территориясендә гамәлгә ашыручы коммерциягә карамаган оешмаларның (алга таба – коммерциягә карамаган оешмалар) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары һәм жирле үзидарә органнары белән үзара эшчәнлеген тәмин итә.

2. Ижтимагый палата аның эшчәнлегендә гражданның һәм коммерциягә карамаган оешмаларның ихтыяры катнашуы нигезендә төзелә.

3. “Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы” исеме Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары исемнәрендә, шулай ук оешмалар исемнәрендә кулланыла алмый.

4. Ижтимагый палата юридик зат түгел.

5. Ижтимагый палатаның урнашкан жире – Казан шәһәре.

2 статья. Ижтимагый палатаның максатлары һәм бурычлары

Ижтимагый палата Татарстан Республикасын икътисадый һәм социаль үстерүнең иң әһәмиятле мәсьәләләрен хәл итү, гражданның хокукларын һәм ирекләрен яклау, демократия институтларын үстерү өчен гражданның, коммерциягә карамаган оешмаларның, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының ижтимагый әһәмияткә ия мәнфәгатьләрен килештерүне түбәндәге юллар белән тәмин итәргә бурычлы:

1) дәүләт сәясәтен булдыруга гражданны һәм коммерциягә карамаган оешмаларны жәлеп итү, аларның дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары белән үзара эшчәнлеген тәмин итү;

2) гражданның конституциячел хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, коммерциягә карамаган оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән граждан инициативаларын чыгару һәм хуплау;

3) эшчәнлекләре Татарстан Республикасында граждан жәмгыятен үстерүгә юнәлдерелгән коммерциягә карамаган оешмаларга дәүләт ярдәмен күрсәтү өлкәсендә өстенлекләргә билгеләгәндә Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына тәкъдимнәр әзерләү;

4) Россия Федерациясе Ижтимагый палатасы, Россия Федерациясе субъектларының ижтимагый палаталары, шулай ук Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең ижтимагый советлары (алга таба – муниципаль берәмлекләргә ижтимагый советлары), Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары каршындагы ижтимагый советлар белән үзара эшләү;

5) муниципаль берәмлекләргә ижтимагый советларына, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары каршындагы ижтимагый советларга, эшчәнлекләре Татарстан Республикасында граждан жәмгыятен үстерүгә юнәлдерелгән коммерциягә карамаган оешмаларга мәгълүмати, методик һәм башка ярдәм күрсәтү;

6) социаль-икътисадый өлкәне үстерү проблемалары буенча Татарстан Республикасы законнарын, республика программаларын, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын гамәлгә ашыру барышына ижтимагый мониторинг үткөрү һәм Татарстан Республикасының норматив хокукый актларына, программаларны башкару механизмына үзгәрешләр кертү буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына тәкъдимнәр әзерләү.

3 статья. Ижтимагый палата эшчәнлегенң хокукый нигезе

Ижтимагый палата үз эшчәнлеген Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, “Россия Федерациясе субъектлары ижтимагый палаталарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенң гомуми принциплары турында” 2016 елның 23 июнендәге 183-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – Федераль закон), башка федераль законнар, Россия Федерациясенң бүтән норматив

хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, әлеге Закон, Татарстан Республикасының башка законнары һәм норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

4 статья. **Ижтимагый палата төзүнең һәм аның эшчәнлегенен принциплары**

Ижтимагый палата түбәндәге принциплар нигезендә төзелә һәм үз эшчәнлеген башкара:

- 1) кешенең һәм гражданның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре өстенлеге;
- 2) законлылык;
- 3) граждан жәмгыяте институтларының хокуклары тигезлеге;
- 4) үзидарә;
- 5) бәйсезлек;
- 6) ачыклык һәм хәбәрдарлык.

5 статья. **Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы әгъзаларының этика кодексы**

Ижтимагый палата советы Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы әгъзаларының этика кодексын (алга таба – Этика кодексы) әзерли һәм аны Ижтимагый палата тарафыннан раслауга тәкъдим итә. Ижтимагый палата әгъзалары Этика кодексында каралган таләпләрне һичшиксез үтәргә тиеш.

2 бүлек. **Ижтимагый палата төзүнең тәртибе**

6 статья. **Ижтимагый палата составы**

1. Ижтимагый палата 60 кеше составында төзелә.
2. Ижтимагый палата составының өчтән бере (20 кеше) гомумроссия һәм регионара ижтимагый берләшмәләренең Татарстан Республикасы территориясендә теркәлгән структур бүлекчәләренең тәкъдиме буенча Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан раслана.
3. Ижтимагый палата составының өчтән бере (20 кеше) Татарстан Республикасы территориясендә теркәлгән коммерциягә карамаган оешмаларның, шул исәптән региональ ижтимагый берләшмәләренең тәкъдиме буенча Татарстан Республикасы Дәүләт Советы (алга таба – Дәүләт Советы) тарафыннан раслана.
4. Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан расланган Ижтимагый палата әгъзалары һәм Дәүләт Советы раслаган Ижтимагый палата әгъзалары Татарстан Республикасы территориясендә теркәлгән жирле ижтимагый берләшмәләр тәкъдим иткән кандидатуралар арасынан Ижтимагый палата әгъзалары составының калган өчтән берен (20 кеше) билгелиләр.

5. Ижтимагый палатаның яңа раслана торган составына кадәр рәттән ике составта Ижтимагый палата әғзалары булган затлар яңа составтагы Ижтимагый палата әғзалары була алмыйлар.

7 статья. Ижтимагый палата әғзаларына кандидатлар күрсәтү тәртибе

1. Ижтимагый палата әғзаларына кандидатлар күрсәтү хокукына коммерциягә карамаган оешмалар ия.

2. “Россия Федерациясе Ижтимагый палатасы турында” 2005 елның 4 апрелдәге 32-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Ижтимагый палатасы әғзаларына кандидатлар күрсәтә алмый торган коммерциягә карамаган оешмаларга Ижтимагый палата әғзаларына кандидатлар күрсәтү рәхсәт ителми.

3. Һөнәри һәм социаль төркемнәрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен белдерү һәм яклау өлкәсендә кимендә өч ел эшләгән һәр оешма Татарстан Республикасы территориясендә яшәү урыны булган гражданнар арасынан бер кандидат тәкъдим итәргә хокуклы.

4. Ижтимагый палатага үз вәкилен күрсәтергә теләк белдергән оешма Ижтимагый палатаның яңа составы төзелү турында мәғлүмати хәбәр массакуләм мәғлүмат чараларында рәсми басылып чыккан көннән алып бер ай эчендә тиешенчә Татарстан Республикасы Президентына, Дәүләт Советына яисә гамәлдәге составтагы Ижтимагый палатага – аның яңа составына үз вәкилен кертү турында закон көченә яисә шушы оешманың уставы нигезендә тиешле вәкаләтләргә ия оешманың житәкче коллегияль органы карары белән рәсмиләштерелгән гариза, ә коллегияль орган булмаганда закон көченә яисә шушы оешманың уставы нигезендә бу оешма исемнән эшләү хокукына ия башка органның карары буенча гариза жиберә. Гаризага оешманы дәүләт теркәвенә алу турындагы таныклыкның күчәрмәсе, оешма уставының күчәрмәсе һәм Ижтимагый палата әғзаларына кандидат күрсәтү хакында карар кабул иткән органның вәкаләтләрен раслый торган башка документлар, оешма уставы нигезендә вәкаләтле булган органның Ижтимагый палата әғзаларына кандидат күрсәтү турындагы карары, кандидат хакында белешмәләр һәм кандидатның Ижтимагый палата эшендә катнашуға язма ризалыгы, оешма эшчәнлегә турында мәғлүмат теркәп бирелә.

5. Ижтимагый палата әғзаларының вәкаләтләр чоры тәмамланырга кимендә өч ай кала Дәүләт Советы рәсми рәвештә массакуләм мәғлүмат чараларында Ижтимагый палатаның яңа составын төзүнең әлегә Закон белән билгеләнгән процедурасын башлау турында мәғлүмати хәбәр бастырып чыгара, шулай ук аны үзенә “Интернет” мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыра.

8 статья. Ижтимагый палата составын раслау

1. Татарстан Республикасы Президенты һәм Дәүләт Советы Ижтимагый палата составына оешмалар вәкилләрен кертү турында гаризалар кабул итү

туктатылган көннөн алып бер ай эчендө Ижтимагый палата өгъзаларын раслыйлар.

2. Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан кандидатураларны карау һәм Ижтимагый палата өгъзаларын раслау тәртибен Татарстан Республикасы Президенты билгели.

3. Дәүләт Советы тарафыннан кандидатураларны карау һәм Ижтимагый палата өгъзаларын раслау тәртибе Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Регламенты белән билгеләнә.

4. Татарстан Республикасы Президенты раслаган Ижтимагый палата өгъзалары һәм Дәүләт Советы раслаган Ижтимагый палата өгъзалары тарафыннан Татарстан Республикасы территориясендә теркөлгән жирле ижтимагый берләшмәләр төкъдим иткән кандидатуралар арасыннан Ижтимагый палата өгъзалары составының өчтән берен билгеләү тәртибе Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы Регламенты (алга таба – Ижтимагый палата Регламенты) белән билгеләнә.

5. Ижтимагый палатаның яңа составын төзегәндө Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан раслана торган Ижтимагый палата өгъзаларының исемлекләрендә, Дәүләт Советы тарафыннан раслана торган Ижтимагый палата өгъзалары исемлекләрендә, Татарстан Республикасы Президенты һәм Дәүләт Советы раслаган Ижтимагый палата өгъзалары тарафыннан раслана торган Ижтимагый палата өгъзалары исемлекләрендә элекке составның кимендә яртысы үзгәртелергә тиеш.

6. Ижтимагый палата өгъзаларының расланган исемлекләре бер атна эчендө рәсми массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарыла.

7. Ижтимагый палата өгъзасының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, Ижтимагый палатаның киткән өгъзасы урынына яңасын раслау вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган Ижтимагый палата өгъзасын раслаган орган яисә Татарстан Республикасы Президенты һәм Дәүләт Советы тарафыннан расланган Ижтимагый палата өгъзалары тарафыннан әлеге Законның шушы статьясында һәм 14 статьясындагы 4 өлешендә билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.

8. Ижтимагый палата составына вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган Ижтимагый палата өгъзасы урынына вәкил күрсәткәндә, Ижтимагый палатага үз вәкилен күрсәтергә теләк белдергән оешма Ижтимагый палата өгъзаларына кандидатлар күрсәтү турында мәгълүмати хәбәр массакуләм мәгълүмат чараларында рәсми басылып чыккан көннөн алып бер ай эчендө – вәкаләтләре туктатылган Ижтимагый палата өгъзасын раслаган органга, ө әлеге Законның 6 статьясындагы 4 өлеше нигезендә билгеләп куелган Ижтимагый палата өгъзасының вәкаләтләре туктатылганда Ижтимагый палатага аның составына үз вәкилен кертү хакында гариза жиберә.

9 статья. Ижтимагый палатаның беренче утырышы

1. Ижтимагый палата, өгәр аның составына Ижтимагый палата өгъзаларының әлеге Законда билгеләнгән санының дүрттән өченнән артыгы керсә, хокуклы була.

2. Хокукка ия составта төзелгән Ижтимагый палатаның беренче утырышы гамәлдәге составтагы Ижтимагый палата әгъзаларының вәкаләтләр чоры тәмамланган көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча үткөрелергә тиеш.

3. Ижтимагый палатаның беренче утырышын үткөрергә әзерлекне оештыруны – элеккеге составтагы Ижтимагый палата советы, ә Ижтимагый палатаның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта Татарстан Республикасы Президенты вәкаләт биргән орган гамәлгә ашыра.

4. Яңа составтагы Ижтимагый палатаның беренче утырышы Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан чакырыла һәм аны Ижтимагый палатаның яшь буенча иң өлкән әгъзасы ача.

10 статья. Ижтимагый палатаның вәкаләтләр чоры

1. Ижтимагый палата әгъзаларының вәкаләтләр чоры өч ел, һәм ул яңа составтагы Ижтимагый палатаның беренче утырышы көннән санала. Яңа составтагы Ижтимагый палатаның беренче утырышы көннән алып гамәлдәге составтагы Ижтимагый палата әгъзаларының вәкаләтләре туктатыла.

2. Ижтимагый палатаның вәкаләтләре, Ижтимагый палата аның әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән беренә Ижтимагый палата советының инициативасы белән үз-үзен таркату турында карар кабул иткән очракта, Ижтимагый палата Регламентында билгеләнә торган тәртиптә вакытыннан алда туктатылырга мөмкин.

3. Ижтимагый палатаның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, Дәүләт Советы вәкаләтләр вакытыннан алда туктатылган көннән алып жиде көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә массакүләм мәгълүмат чараларында Ижтимагый палатаның яңа составын төзү турында мәгълүмати хәбәр бастырып чыгара, шулай ук аны үзенә “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыра.

3 бүлек. Ижтимагый палата әгъзасы

11 статья. Ижтимагый палата әгъзасы

1. Унсигез яшенә житкән Россия Федерациясе гражданы Ижтимагый палата әгъзасы була ала.

2. Түбәндәгеләр Ижтимагый палата әгъзалары була алмый:

1) Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Федераль Собрание Федерация Советы әгъзалары, Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутатлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте әгъзалары, судьялар, Россия Федерациясе дәүләт вазыйфаларын биләүче башка затлар, Татарстан Республикасы Президенты, Дәүләт Советы депутатлары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты әгъзалары, Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын биләүче башка затлар, муниципаль берәмлекләренә вәкиллеке органнары депутатлары, муниципаль вазыйфаларны биләүче башка затлар,

федераль дөүлэт хезмәте вазыйфаларын, Татарстан Республикасының һәм Россия Федерациясе субъектларының дөүлэт граждан хезмәте вазыйфаларын, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затлар;

2) суд карары нигезендә хокукка сәләтсез яисә хокукка сәләте чикләнгән дип танылган затлар;

3) юкка чыгарылмаган яисә кире алынмаган хөкем ителүе булган затлар;

4) башка дөүлэт (башка дөүлэтләр) гражданлыгы, яшәүгә рөхсәте яисә Россия Федерациясе гражданының чит дөүлэт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документы булган затлар;

5) элегрәк әлеге Законның 14 статьясының 1 өлешендәге 4 пункты нигезендә Ижтимагый палата әгъзасы булуы туктатылган затлар. Бу очракта Ижтимагый палата әгъзасы булуны тыю Ижтимагый палатаның киләсе составы эшенә генә кагыла.

3. Ижтимагый палата әгъзалары үз эшчәнлекләрен ижтимагый башлангычларда башкара.

4. Ижтимагый палата әгъзасының сәяси партия әгъзасы булуы аның вәкаләтләр чорына туктатылып тора.

5. Ижтимагый палата әгъзаларының милли, дини, региональ принцип буенча яисә нинди партиядә торуларына бәйле рәвештә берләшүе рөхсәт ителми.

6. Ижтимагый палата әгъзалары үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда коммерциягә карамаган оешмаларның карарларына бәйле түгел.

7. Ижтимагый палата әгъзасын кире чакыртып алу рөхсәт ителми.

12 статья. Ижтимагый палата әгъзаларының аның эшендә катнашуы

1. Ижтимагый палата әгъзасы Ижтимагый палата утырышларында шәхсән катнашырга тиеш. Тавыш бирү хокукын башка затка тапшыру рөхсәт ителми.

2. Ижтимагый палата әгъзасы Ижтимагый палатаның кимендә бер комиссиясендә эшлөргә тиеш.

3. Ижтимагый палата әгъзасы Ижтимагый палата, Ижтимагый палата советы, Ижтимагый палата комиссияләре һәм Ижтимагый палатаның эшче төркемнәре эшчәнлегенә теләсә кайсы мәсьәләсә буенча үз фикерен ирекле әйтергә хокуклы.

4. Татарстан Республикасы дөүлэт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары Ижтимагый палата әгъзаларына Федераль законда, әлеге Законда, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында, Ижтимагый палата Регламентында билгеләнгән вәкаләтләрен башкаруда ярдәм итөргә тиеш.

13 статья. Ижтимагый палата әгъзасының таныклыгы

1. Ижтимагый палата әгъзасы аның вәкаләтләрен раслаучы документ булган Ижтимагый палата әгъзасы таныклыгына ия була.

2. Ижтимагый палата әгъзасы таныклыгының үрнәге һәм тасвирламасы Ижтимагый палата тарафыннан раслана.

14 статья. Ижтимагый палата әгъзасының вәкаләтләрен туктату һәм туктатып тору

1. Ижтимагый палата әгъзасының вәкаләтләре Ижтимагый палата Регламентында каралган тәртиптә түбәндәге очрақларда туктатыла:

- 1) аның вәкаләтләр чоры тәмамланса;
- 2) аның тарафыннан Ижтимагый палата составыннан чыгу турында гариза бирелсә;
- 3) сәламәтлеге торышы буенча озак вакыт дәвамында Ижтимагый палата эшендә катнашырга сәләтсез булса;
- 4) Этика кодексын тупас рәвештә бозса – Ижтимагый палата утырышында Ижтимагый палата әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе тарафыннан кабул ителгән карар нигезендә;
- 5) Ижтимагый палата әгъзасы вафат булса;
- 6) Ижтимагый палата Регламенты нигезендә Ижтимагый палата утырышларында, аның органнары эшендә мөһим сәбәпләрсез системалы рәвештә катнашмаса;
- 7) әлеге Законның 11 статьясындагы 2 өлеше нигезендә Ижтимагый палата әгъзасы статусына туры килми торган сәбәпләр ачыкланса;
- 8) Ижтимагый палата әгъзасы Ижтимагый палатаның беренче утырышы уздырылган көннән алып утыз көн үткәннән соң әлеге Законның 11 статьясындагы 4 өлешендә каралган таләпне үтәмәсә.

2. Ижтимагый палата әгъзасының вәкаләтләре Ижтимагый палата Регламентында каралган тәртиптә түбәндәге очрақларда туктатылып тора:

- 1) Россия Федерациясенен жинаять-процессуаль законнарында билгеләнгән тәртиптә ул жинаять кылуда гаепләнсә;
- 2) ана административ арест рәвешендә административ жәза билгеләнсә;
- 3) ул Россия Федерациясе Президенты вазыйфасына кандидат, Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутатына кандидат, Татарстан Республикасы Президенты вазыйфасына кандидат, Дәүләт Советы депутатына кандидат, муниципаль берәмлекләреннән вәкиллекле органнары депутатына кандидат, башка муниципаль вазыйфа биләүгә кандидат, кандидатның (сайлау берләшмәсенен) ышанычлы заты яисә вәкаләтле вәкиле буларак теркәлсә.

3. Ижтимагый палата әгъзасының вәкаләтләре шулай ук Ижтимагый палатаның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очрақта да туктатыла.

4. Ижтимагый палата әгъзасының вәкаләтләре әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 (Ижтимагый палата әгъзасы аны әлеге Законның 11 статьясындагы 2 өлешенен 1 пунктында күрсәтелгән вазыйфаларга сайлауга яисә билгеләп куюга бәйле рәвештә гариза биргән очрақта), 3, 5 пунктларында күрсәтелгән нигезләр буенча вакытыннан алда туктатылганда, аның кандидатурасын күрсәткән оешма, шушы әгъзаның вәкаләтләре туктатылган көннән алып жиде көн эчендә шушы оешмадан – Ижтимагый палата әгъзасын раслаган органга, ө әлеге Законның 6 статьясындагы 4 өлеше нигезендә билгеләп куелган Ижтимагый палата

әгъзасының вәкаләтләре туктатылганда Иҗтимагый палатага яңа кандидатура буенча тәкъдим кертә ала.

5. Иҗтимагый палата әгъзасының вәкаләтләре әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән нигезләр буенча вакытыннан алда туктатылган очракта, вәкаләтләр вакытыннан алда туктатылган көннән алып җиде көннән дә соңга калмыйча йә әлеге статьяның 4 өлеше нигезендә оешма тарафыннан яңа кандидатура күрсәтә алу срогы тәмамлангач, Иҗтимагый палата советы массакүләм мәгълүмат чараларында Иҗтимагый палата әгъзаларына кандидатлар күрсәтү турында мәгълүмати хәбәр бастырып чыгара.

4 бүлек. Иҗтимагый палата эшчәнлеген оештыру һәм аның структурасы

15 статья. Иҗтимагый палата Регламенты

1. Иҗтимагый палата Иҗтимагый палатаның Регламентын раслый.
2. Иҗтимагый палата Регламентында түбәндәгеләр билгеләнә:
  - 1) Иҗтимагый палата әгъзаларының аның эшчәнлегендә катнашу тәртибе;
  - 2) Иҗтимагый палата утырышларын, Иҗтимагый палатаның комиссияләре һәм эшче төркемнәре утырышларын, җәмәгать тыңлауларын уздыру сроклары һәм тәртибе;
  - 3) Иҗтимагый палата советының составы, вәкаләтләре һәм аның эшчәнлек тәртибе;
  - 4) Иҗтимагый палата рәисен сайлау һәм аны вазыйфасыннан азат итү тәртибе, аның вәкаләтләре һәм эшчәнлек тәртибе;
  - 5) Иҗтимагый палата рәисе урынбасарларын сайлау һәм аларны вазыйфаларыннан азат итү тәртибе, аларның вәкаләтләре, саны һәм эшчәнлек тәртибе;
  - 6) Иҗтимагый палатаның комиссияләрен, эшче төркемнәрен төзү һәм аларның эшчәнлек тәртибе, шулай ук аларның җитәкчеләрен сайлау тәртибе һәм аларның вәкаләтләре;
  - 7) Федераль закон һәм әлеге Закон нигезендә Иҗтимагый палата әгъзаларының эшчәнлеген туктату һәм туктатып тору тәртибе;
  - 8) әлеге Законның 6 статьясындагы 4 өлеше нигезендә яңа составтагы Иҗтимагый палата әгъзаларын раслау тәртибе;
  - 9) Иҗтимагый палата, Иҗтимагый палата советы, Иҗтимагый палата комиссияләре һәм эшче төркемнәре карарлары рәвешләре һәм аларны кабул итү тәртибе;
  - 10) Иҗтимагый палата аппаратының эшчәнлек тәртибе;
  - 11) Иҗтимагый палата эшенә гражданның, шулай ук аның составына вәкилләре кермәгән коммерциягә карамаган оешмаларны җәлеп итү тәртибе һәм аларның Иҗтимагый палата белән үзара эшләр рәвешләре;
  - 12) Татарстан Республикасында граждан җәмгыяте институтларының торышы һәм үсеше турында Иҗтимагый палатаның еллык докладын әзерләү һәм бастырып чыгару тәртибе;

13) мәжбүри тоту урыннарында кеше хокукларын тәмин итү өлкәсендә дөүләт сәясәтен гамәлгә ашыруга ярдәм итү максатларында федераль законнар нигезендә Татарстан Республикасында төзелгән жәмәгать күзәтчелеге комиссиясе белән Ижтимагый палата органнарының үзара эшләү тәртибе;

14) федераль законнар нигезендә Россия Федерациясе Ижтимагый палатасы составына үз составыннан вәкил сайлау тәртибе;

15) Ижтимагый палатаны эчке оештыру һәм аның эшчәнлек тәртибе буенча башка мәсьәләләр.

3. Ижтимагый палата Регламентына үзгәрешләр Ижтимагый палата советы тәкъдиме яисә Ижтимагый палата әгъзаларының кимендә өчтән беренен инициативасы буенча Ижтимагый палатаның карары белән раслана.

16 статья. Ижтимагый палата эшенең төп рәвешләре

1. Ижтимагый палата эшенең төп рәвешләре булып Ижтимагый палата утырышлары, Ижтимагый палата советы утырышлары, Ижтимагый палатаның комиссияләре һәм эшче төркемнәре утырышлары, жәмәгать тыңлаулары тора.

2. Ижтимагый палата утырышлары Ижтимагый палатаның эш планы нигезендә, әмма кимендә дүрт айга бер мәртәбә үткәрелә.

3. Ижтимагый палата утырышында Ижтимагый палата әгъзаларының билгеләнгән саныннан яртысыннан күбрәге катнашса, ул тулы хокуклы булып санала.

4. Ижтимагый палата утырышларын Ижтимагый палата советы чакыра.

5. Ижтимагый палата утырышында Ижтимагый палата советының үз инициативасы яисә Татарстан Республикасы Президенты, Дөүләт Советы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты (алга таба – Министрлар Кабинеты) тәкъдимнәре буенча кертелә торган мәсьәләләр карала, шулай ук Ижтимагый палата Регламентында билгеләнә торган тәртиптә Ижтимагый палата әгъзалары тарафыннан тәкъдим ителә торган мәсьәләләр каралырга мөмкин.

6. Ижтимагый палатаның бары тик үзенең компетенциясенә түбәндәге мәсьәләләргә хәл итү керә:

1) Ижтимагый палата Регламентын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү;

2) Ижтимагый палата рәисен һәм Ижтимагый палата рәисе урынбасарларын сайлау;

3) Ижтимагый палата комиссияләре һәм эшче төркемнәре санын, исемнәрен раслау һәм эшчәнлекләренең юнәлешен билгеләү;

4) Ижтимагый палата комиссияләре рәисләрен һәм аларның урынбасарларын сайлау.

7. Эшләү чорында Ижтимагый палата Ижтимагый палата компетенциясенә керә торган мәсьәләләргә карарга һәм алар буенча карарлар кабул итәргә хокуклы.

8. Әлеге статьяның 6 өлешендәге 2 – 4 пунктларында күрсәтелгән мәсьәләләр тулы хокуклы составта оешкан Ижтимагый палатаның беренче утырышында каралырга тиеш.

9. Ижтимагый палатаның чираттан тыш утырышы Ижтимагый палата рәйсе, Ижтимагый палата советы яисә Ижтимагый палата әғзаларының кимендә өчтән бере инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

17 статья. **Ижтимагый палата органнары**

Ижтимагый палата органнары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- 1) Ижтимагый палата советы;
- 2) Ижтимагый палата рәйсе;
- 3) Ижтимагый палата комиссияләре.

18 статья. **Ижтимагый палата советы**

1. Ижтимагый палата утырышлары арасындагы чорда Ижтимагый палатаның эшче органын Ижтимагый палатаның беренче утырышында Ижтимагый палата вәкаләтләренәң бөтен чорына сайлана торган Ижтимагый палата советы тәшкил итә.

2. Ижтимагый палата советының санлы составы һәм аны төзү тәртибе Ижтимагый палата утырышында билгеләнә.

3. Ижтимагый палата советына Ижтимагый палата рәйсе, Ижтимагый палата рәйсе урынбасарлары, Ижтимагый палата комиссияләре рәйсләре, Ижтимагый палатаның Россия Федерациясе Ижтимагый палатасы составында вәкил булып торучы әғзасы, Ижтимагый палата аппараты житәкчесе керә. Ижтимагый палата советы даими эшләүче орган булып тора.

4. Ижтимагый палата советы:

- 1) Ижтимагый палатаның еллык эш планын раслый һәм аңа үзгәрешләр кертә;
- 2) Ижтимагый палатаның чираттан тыш утырышын уздыру турында карар кабул итә;

3) Ижтимагый палата утырышын үткөрү датасын билгели һәм көн тәртибенәң проектын раслай;

4) Ижтимагый палата аппараты житәкчесе вазыйфасына кандидатура буенча тәкъдим кертә;

5) Ижтимагый палата эшенә гражданны һәм вәкилләре Ижтимагый палата составына кермәгән коммерциягә карамаган оешмаларны жәлеп итү турында карар кабул итә;

6) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнарына, жирле үзидарә органнарына, дәүләт оешмаларына һәм муниципаль оешмаларга, федераль законнар нигезендә Татарстан Республикасы территориясендә аерым гавами вәкаләтләренә башкаручы бүтән оешмаларга Ижтимагый палата гарызнамәләрен жиберә;

7) Этика кодексын эшли һәм Ижтимагый палата раславына кертә;

8) Иҗтимагый палата рәисенә, Иҗтимагый палата комиссияләренә, Иҗтимагый палата комиссияләре рәисләренә, Иҗтимагый палата эшче төркемнәре җитәкчеләренә йөкләмәләр бирә;

9) Иҗтимагый палата Регламентын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

10) Татарстан Республикасы законнары һәм Иҗтимагый палата Регламенты нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

19 статья. Иҗтимагый палата рәисе, аның урынбасарлары

1. Иҗтимагый палата рәисе Иҗтимагый палата әгъзалары арасыннан ачык тавыш бирү юлы белән сайланып куела.

2. Иҗтимагый палата рәисе:

1) Иҗтимагый палата советын җитәкли һәм аның эшен оештыра;

2) Иҗтимагый палата, Иҗтимагый палата советы, Иҗтимагый палата комиссияләре һәм эшче төркемнәре эшчәнлеген оештыруны гамәлгә ашыра;

3) Иҗтимагый палата һәм Иҗтимагый палата советы утырышларында рәислек итә;

4) Иҗтимагый палата советы белән килештереп, Иҗтимагый палата рәисе урынбасарларының бурычларын билгели;

5) дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, коммерциягә карамаган оешмалар, башка органнар һәм оешмалар, гражданнар белән мөнәсәбәтләрдә Иҗтимагый палата вәкиле була;

6) Иҗтимагый палата советының чираттан тыш утырышын үткөрү турында тәкъдим белән чыга;

7) Иҗтимагый палата аппараты эшчәнлегенә гомуми җитәкчелек итә;

8) Иҗтимагый палата, Иҗтимагый палата советы кабул иткән карарларны, мөрәҗәгатьләренә һәм башка документларны, шулай ук Иҗтимагый палата гарызнамәләрен имзалый;

9) Иҗтимагый палата Регламенты нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Иҗтимагый палата рәисе Россия Федерациясе Иҗтимагый палатасы составына сайланган очракта, ул Иҗтимагый палата рәисе вәкаләтләрен үз өстеннән төшерергә тиеш.

4. Иҗтимагый палата рәисе урынбасарлары Иҗтимагый палата рәисе тәкъдими буенча Иҗтимагый палата утырышында Иҗтимагый палата әгъзалары арасыннан сайланып куела һәм вазыйфаларыннан азат ителә.

20 статья. Иҗтимагый палата комиссияләре һәм эшче төркемнәре

1. Әлеге Закон белән Иҗтимагый палата карамагына кертелгән мәсьәләләренә алдан карау һәм әзерләү өчен аның эшчәнлегенә төп юнәлешләре буенча комиссияләр һәм эшче төркемнәр төзелә.

2. Иҗтимагый палата комиссияләре составына Иҗтимагый палата әгъзалары керә.

3. Иҗтимагый палатаның эшче төркемнәре составына Иҗтимагый палата әғзалары, коммерциягә карамаган оешмалар вәкилләре, башка гражданныр керергә мөмкин.

21 статья. Иҗтимагый палата, Иҗтимагый палата советы, Иҗтимагый палата комиссияләре һәм эшче төркемнәре карарлары

1. Иҗтимагый палата, Иҗтимагый палата советы, Иҗтимагый палата комиссияләре һәм эшче төркемнәре карарлары бәяләмәләр, тәкъдимнәр һәм мәрәжәгатьләр рәвешендә кабул ителә торган тәкъдим итү төсмеренә ия.

2. Иҗтимагый палата карарлары Иҗтимагый палата әғзаларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

3. Иҗтимагый палатаның Иҗтимагый палата Регламентын раслау турындагы, аңа үзгәрешләр кертү турындагы, Иҗтимагый палатаның үз-үзен таратуы турындагы, әлеге Законның 14 статьясындагы 1 өлешенәң 4 пунктында күрсәтелгән нигез буенча һәм Иҗтимагый палата Регламентында каралган башка очракларда, Иҗтимагый палата әғзасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карарлар Иҗтимагый палата әғзаларының билгеләнгән саныннан өчтән икесе тавышы белән кабул ителә.

4. Иҗтимагый палата карарлары Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның шушы карарлар жиберелгән вазыйфай затлары тарафыннан һичшиксез каралырга тиеш. Карарларны карау нәтижәләре турында Иҗтимагый палатага язма рәвештә хәбәр ителә.

5. Иҗтимагый палатаның кабул ителгән карары белән килешмәгән Иҗтимагый палата әғзалары үзләренәң үзгә фикерләрен язма рәвештә бәян итәргә мөмкин. Иҗтимагый палата әғзаларының кимендә өчтән бере тарафыннан имзаланган үзгә фикер Иҗтимагый палата карарына кушымта итеп өстәлә һәм аның белән бергә жиберелә.

22 статья. Иҗтимагый палатаның дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары белән үзара эшчәнлегә

Иҗтимагый палатаның дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары белән үзара эшчәнлегә түбәндөгечә тәэмин ителә:

1) тиешле дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары Иҗтимагый палатаның алар адресына жиберелгән карарларын һичшиксез карап һәм алар буенча органның дәлилләнгән карарларын чыгарып;

2) Иҗтимагый палата советы тарафыннан рәсми вәкаләтләр тапшырылган Иҗтимагый палата әғзалары Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан үткәрелә торган киңәшмәләр эшендә, Дәүләт Советы, Дәүләт Советы комитетлары, Министрлар Кабинеты утырышлары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының коллегияләре эшендә, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары уздыра торган башка чараларда киңәш биру тавышы хокукы белән катнашып;

3) Татарстан Республикасы социаль-икътисадый үсешенең мөһим мәсьәләләре буенча уртак жәмәгать тыңлаулары, конференцияләр һәм фикер алышуның башка рәвешләрен уздырып.

23 статья. Ижтимагый палатаның жәмәгать күзәтчелеге комиссиясе белән үзара эшчәнлеге

Ижтимагый палата мәжбүри тоту урыннарында кеше хокукларын тәмин итү өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруга ярдәм итү максатларында Татарстан Республикасында федераль законнар нигезендә төзелгән жәмәгать күзәтчелеге комиссиясе белән үзара эшчәнлекне гамәлгә ашыра.

24 статья. Ижтимагый палатаның вәкаләтләре

1. Ижтимагый палатага Федераль закон һәм әлеге Закон белән йөкләнгән бурычларны үтәүне максатларында Ижтимагый палата түбәндәгеләргә хокуклы:

1) “Россия Федерациясендә жәмәгать контроле нигезләре турында” 2014 елның 21 июлендәге 212-ФЗ номерлы Федераль закон, әлеге Закон һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары нигезендә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, жирле үзидарә органнары, дәүләт оешмалары һәм муниципаль оешмалар, федераль законнар нигезендә Татарстан Республикасы территориясендә аерым гавами вәкаләтләр башкаручы бүтән оешмалар эшчәнлегенә жәмәгать контролен үткәргә;

2) Ижтимагый палата Регламентында билгеләнгән тәртиптә жәмгыять өчен мөһим проблемалар буенча гражданнар катнашында форумнар, тыңлаулар, “түгәрәк өстәл”ләр һәм башка чаралар уздырырга;

3) Ижтимагый палата утырышларына Татарстан Республикасы Президенты вәкилләрен, Дәүләт Советы депутатларын, Министрлар Кабинеты, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары вәкилләрен, федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, жирле үзидарә органнары житәкчеләрен һәм башка затларны чакырырга;

4) Ижтимагый палата советы тарафыннан вәкаләтләр бирелгән Ижтимагый палата әгъзаларын Ижтимагый палата Регламенты нигезендә Дәүләт Советы комитетлары (комиссияләре) эшендә, Министрлар Кабинеты утырышларында, башкарма хакимият органнары, федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, жирле үзидарә органнары коллегияләрендә катнашу өчен жибәрергә;

5) Ижтимагый палата гарызнамәләрен жибәрергә. Ижтимагый палата утырышлары арасындагы чорда Ижтимагый палата исемненн гарызнамәләр Ижтимагый палата советы карары буенча жибәрелә;

6) Татарстан Республикасы законнары проектларына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының, Татарстан Республикасы башкарма хакимият

органнарының норматив хокукый актлары проектларына, жирле үзидарә органнарының хокукый актлары проектларына экспертиза ясарга;

7) дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан законнар бозылу турында бәяләмәләр бирергә һәм күрсәтелгән бәяләмәләрне компетентлы дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына яки вазыйфай затларга юлларга;

8) ижтимагый тормышның төрле мәсьәләләре буенча инициативалар белән чыгарга, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына һәм жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертергә;

9) үз эшчәнлегенә нәтижеләре турында массакуләм мәгълүмат чаралары аша республика халкына мәгълүмат биреп торырга;

10) эшчәнлекләре Татарстан Республикасында граждан жәмгыятен үстерүгә юнәлдерелгән коммерциягә карамаган оешмаларга методик материаллар белән тәмин итүдә ярдәм күрсәтергә;

11) Ижтимагый палата Регламенты нигезендә экспертлар жәлеп итөргә.

2. Ижтимагый палата шулай ук федераль законнарда, әлеге Законда һәм Татарстан Республикасының башка законнарында билгеләнгән башка хокукларга ия.

25 статья. **Ижтимагый палатага мәгълүмат бирү**

1. Ижтимагый палата Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнарына, жирле үзидарә органнарына, дәүләт оешмаларына һәм муниципаль оешмаларга, федераль законнар нигезендә Татарстан Республикасы территориясендә аерым гавами вәкаләтләре гамәлгә ашыручы башка оешмаларга һәм аларның вазыйфай затларына бу органнар һәм оешмалар компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча гарызнамәләр жиберергә хокуклы. Ижтимагый палата гарызнамәләре аның әлеге Законның 2 статьясында күрсәтелгән максатларына һәм бурычларына туры килергә тиеш.

2. Ижтимагый палата гарызнамәләре жиберелгән Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфай затлары тиешле гарызнамә теркәлгән көннән алып утыз көн эчендә Ижтимагый палатага аны карау нәтижеләре турында мәгълүмат житкерергә, шулай ук аңа үз вәкаләтләрен үтәү өчен кирәкле белешмәләре, шул исәптән документларны һәм материалларны тапшырырга тиеш, моңа дәүләт серен һәм федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкит иткән белешмәләр керми. Аерым очракларда Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органы яисә федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органы житәкчесе, жирле үзидарә органы житәкчесе йә шуна вәкаләт бирелгән вазыйфай зат күрсәтелгән гарызнамәне карау срогын, Ижтимагый палатага хәбәр итеп, иң күбе утыз көнгә озайтырга хокуклы.

3. Ижтимагый палата гарызнамәсенә җавап бу гарызнамә юлланган вазыйфай зат йә аның вазыйфаларын башкаручы зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

26 статья. Ижтимагый палата әгъзаларының Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары каршындагы һәм муниципаль берәмлекләрдәге ижтимагый советлар эшендә катнашуы

1. Ижтимагый палата советы Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы һәм жирле үзидарә органы житәкчеләренә ижтимагый совет төзү тәкъдиме белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары каршындагы ижтимагый советларны төзү тәртибе – Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан, ә муниципаль берәмлекләрдә уставлар һәм (яисә) башка муниципаль хокукый актлар нигезендә билгеләнә.

3. Ижтимагый палата әгъзалары ижтимагый советлар эшендә катнаша ала.

27 статья. Ижтимагый палатаның Татарстан Республикасында граждан жәмгыяте институтларының торышы һәм үсеше турындагы еллык доклады

1. Календарь ел беткәннән соң Ижтимагый палата Татарстан Республикасында граждан жәмгыяте институтларының торышы һәм үсеше турында еллык доклад әзерли һәм аны рәсми массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгара, шулай ук Ижтимагый палатаның “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге сайтына урнаштыра.

2. Ижтимагый палатаның еллык доклады Татарстан Республикасы Президентына, Дәүләт Советына, Министрлар Кабинетына жиберелә, шулай ук Ижтимагый палата карары буенча башка дәүләт органнарына һәм жирле үзидарә органнарына жибереләргә мөмкин.

3. Ижтимагый палата рәисе еллык доклад белән Татарстан Республикасы Дәүләт Советы утырышында чыгыш ясий.

28 статья. Ижтимагый экспертиза

1. Ижтимагый палата Ижтимагый палата советының карары белән йә Татарстан Республикасы Президенты, Дәүләт Советы, Министрлар Кабинеты мөрәжәгатьләренә бәйле рәвештә Татарстан Республикасы законнары проектларына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының норматив хокукый актлары проектларына, жирле үзидарә органнарының хокукый актлары проектларына экспертиза уздырырга хокуклы.

2. Экспертиза уздыру өчен Ижтимагый палата эшче төркем төзи, ул түбәндәгеләргә хокуклы:

1) экспертлар жәлеп итәргә;

2) Ижтимагый палатага экспертиза уздыру өчен кирәкле документлар һәм материаллар сорап Дәүләт Советына, Министрлар Кабинетына, Татарстан

Республикасы башкарма хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына гарызнамә жибөрүне тәкъдим итәргә;

3) Ижтимагый палатага экспертиза ясалырга тиешле закон проектларын караганда Дәүләт Советы комитетлары һәм комиссияләре эшендә катнашу өчен Ижтимагый палата әгъзаларын жибөрүне тәкъдим итәргә;

4) Ижтимагый палатага экспертиза ясалырга тиешле норматив хокукый актлар проектларын караганда Министрлар Кабинеты утырышларына, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары коллегияләренә Ижтимагый палата әгъзаларын жибөрүне тәкъдим итәргә.

3. Ижтимагый палата утырышлары арасында аның әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән вәкаләтләрен Ижтимагый палата советы гамәлгә ашыра.

4. Татарстан Республикасы законнары проектлары Ижтимагый палатага Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә жибәрелә. Министрлар Кабинетының, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының Министрлар Кабинеты тарафыннан ел саен раслана торган Гавами өстенлекләр реестрына кертелгән чараларны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән норматив хокукый актлар проектлары, экспертиза үткөрү өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән бергә, Ижтимагый палатага Министрлар Кабинеты, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан жибәрелә. Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары проектлары Ижтимагый палатага Ижтимагый палата гарызнамәсе буенча жибәрелә.

29 статья. Ижтимагый экспертиза нәтижеләре буенча Ижтимагый палата бәяләмәсе

1. Татарстан Республикасы законнары проектларына, Министрлар Кабинетының, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының норматив хокукый актлары проектларына һәм жирле үзидарә органнарының хокукый актлары проектларына экспертиза нәтижеләре буенча Ижтимагый палата бәяләмәләре тәкъдим итү характерында була һәм Татарстан Республикасы Президентына, Дәүләт Советына, Министрлар Кабинетына, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына жибәрелә.

2. Татарстан Республикасы законнары проектларына экспертиза нәтижеләре буенча Ижтимагый палата бәяләмәсе Дәүләт Советы утырышларында мәжбүри каралырга тиеш.

3. Министрлар Кабинетының, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының норматив хокукый актлары проектларына экспертиза нәтижеләре буенча Ижтимагый палата бәяләмәләре тиешенчә Министрлар Кабинеты утырышларында һәм Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының коллегияләрендә һичшиксез каралырга тиеш.

4. Тиешле норматив хокукый актлар проектларына экспертиза нәтижеләре буенча Ижтимагый палата бәяләмәләрен караганда Дәүләт Советы утырышларына,

шулай ук Министрлар Кабинеты утырышларына, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары коллегияләренә Ижтимагый палата советы тарафыннан вәкаләт бирелгән Ижтимагый палата әгъзалары чакырыла.

5. Жирле үзидарә органнарының хокукый актлары проектларына экспертиза нәтижәләре буенча Ижтимагый палата бәяләмәләре жирле үзидарәнең тиешле органнары тарафыннан һичшиксез каралырга тиеш.

5 бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре

30 статья. Ижтимагый палата әгъзасының үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Ижтимагый палата әгъзасы үз вәкаләтләрен, әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән очраклардан тыш, эштән азат ителмәгән килеш түләүсез нигездә гамәлгә ашыра.

2. Ижтимагый палата әгъзасы үзенең Ижтимагый палата әгъзасы вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле үз акчалары исәбеннән тотылган чыгымнар өчен Министрлар Кабинеты билгеләгән тәртиптә һәм күләмнәрдә компенсация алырга хокуклы.

3. Ижтимагый палата рәйсе, Ижтимагый палата рәйсе урынбасарлары үз вәкаләтләрен, кагыйдә буларак, эштән азат ителмәгән нигездә гамәлгә ашыралар. Аерым очракларда Ижтимагый палата карары буенча Ижтимагый палата рәйсе, шулай ук Ижтимагый палата рәйсе урынбасарларының берсе даими нигездә эшләргә мөмкин.

4. Даими нигездә эшләүче Ижтимагый палата рәйсенә, Ижтимагый палата рәйсе урынбасарының вазыйфаи оклады күләме, хезмәт өчен түләүнең һәм эшчәнлекне матди-техник тәэмин итүнең башка шартлары Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан билгеләнә.

31 статья. Ижтимагый палата эшчәнлеген мәгълүмати тәэмин итү

1. Ижтимагый палата эшчәнлеген мәгълүмати тәэмин итү һәм Ижтимагый палата карый торган мәсьәләләрдән, шулай ук Ижтимагый палата эше нәтижәләреннән халыкның файдалана алу мөмкинлеген тәэмин итү өчен Ижтимагый палата аппараты тарафыннан “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Ижтимагый палатаның сайты төзелә һәм даими тулыландырып торыла.

2. Ижтимагый палата үз эшчәнлегенә турында халыкка массакүләм мәгълүмат чаралары аша даими мәгълүмат биреп тора.

32 статья. Ижтимагый палата аппараты

1. Ижтимагый палата эшчәнлеген оештыру ягыннан, хокукый, аналитик, мәгълүмати, документлар белән тәэмин итү, финанс белән һәм матди-техник тәэмин итү Ижтимагый палата аппараты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Ижтимагый палата аппараты дәүләт учреждениесе булып тора, аның Татарстан Республикасы Дәүләт гербы сурәтләнгән һәм үз исеме язылган мөһерә була.

3. Ижтимагый палата аппараты житәкчесе үз вазыйфасына Ижтимагый палата советы тәкъдиме белән Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнәп куела һәм азат ителә.

4. Ижтимагый палата аппараты структурасы һәм хезмәткәрләренә иң чик саны Ижтимагый палата рәисе тәкъдиме белән Министрлар Кабинеты тарафыннан раслана.

33 статья. Ижтимагый палата эшчәнлеген финанс белән тәэмин итү

1. Ижтимагый палата эшчәнлеген финанс белән тәэмин итү Татарстан Республикасының чыгым йөкләмәсе булып тора.

2. Ижтимагый палата аппаратын тотуны финанс белән тәэмин итү Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

34 статья. Татарстан Республикасы аерым законнарының үз көчләрен югалтуын тану

Түбәндәге Татарстан Республикасы законнарын үз көчләрен югалткан дип таныйрга:

1) “Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы турында” 2005 елның 14 октябрәндәге 103-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2005, № 10 (I өлеш));

2) “Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы турында” Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында” 2007 елның 30 октябрәндәге 43-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2007, № 10);

3) “Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы турында” Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында” 2008 елның 26 ноябрәндәге 117-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2008, № 11 (III өлеш));

4) “Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы турында” Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында” 2009 елның 18 декабрәндәге 66-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2009, № 12 (I өлеш));

5) “Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы турында” Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында” 2012 елның 14 июлендәге 56-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2012, № 7 (I өлеш));

6) “Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы турында” Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында” 2013 елның 6 ноябрәндәге

85-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2013, № 11 (I өлеш));

7) “Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы турында” Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында” 2015 елның 9 октябрдәгә 80-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2015, № 10 (I өлеш));

8) “Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы турында” Татарстан Республикасы Законының 27 статьясына үзгәреш кертү хакында” 2016 елның 9 июлдәгә 57-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2016, № 3 (I өлеш)).

Статья 35. Әлеге Законның үз көченә керү тәртибе

1. Әлеге Закон, аның 34 статьясыннан тыш, рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

2. Әлеге Законның 34 статьясы шушы Закон үз көченә кертгән көнгә эшли торган Ижтимагый палатаның вәкаләтләре туктатылган көннән үз көченә керә.

3. Әлеге Законның гамәли көче шушы Закон үз көченә кертгән көннән соң төзелә башлаган Ижтимагый палатаның төзелүенә һәм эшчәнлегенә бәйле рәвештә барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә кагыла.

Татарстан Республикасы
Президенты

Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2017 ел, 27 апрель
№ 24-ТРЗ